

Бекітемін
Менгеруші

Биязбаева Г.З.

2025 ж.

«Ақтөбе облысының білім басқармасы
Қарғалы ауданының білім бөлімі»
«Бөбек» бөбекжай балабақшасы» МКҚК

Адаптивтік бағдарлама

«Кішкентай зерттеуші»

Тәрбиешілер: Сарниязова З.Х
Камысбаева М.К

Ш.Қалдаяков ауылы 2025

Вариативтік компонент «Кішкентай зерттеуші»

Эксперимент балаларды тірі және өлі табиғат әлемімен таныстыруда тиімді болып табылады. Күнделікті өмірде бала жаңа, өзіне бейтаныс заттар мен өлі табиғат құбылыстарымен танысады және оның осы жаңалықты білуге деген ынтасы пайда болады. Балалардың эксперименттік әрекеті - балалар әрекетін ұйымдастыру нысандарының және танымдық іс-әрекет түрлерінің бірі. Эксперимент барысында баланың есте сақтауы, ойлау процестерінің белсенділігі артады (талдау және жинақтау, салыстыру, жіктеу, жалпылау), бала өзіне тән білуге құштарлығын қанағаттандыруға, өзін ғалым, зерттеуші ретінде сезінуге мүмкіндік алады.

Мақсаты:

- баланың экспериментке деген ұмтылысын қолдау, зерттеушілік жұмыстарына жағдай жасау;
- қоршаған орта туралы түсініктерін кеңейту;
- тәжірибелік-эксперименттік қызмет арқылы мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық белсенділігін дамыту.

Міндеттері:

- баланың экспериментке деген ұмтылысын қолдау, балаларды тірі және өлі табиғат әлемімен таныстыру.
- балаларды заттардың әртүрлі қасиеттерімен таныстыру (қатты, жұмсақ, сұйық, және т.б.).
- танымдық қызығушылығын, зерттеушілік қабілетін дамыту;
- қоршаған ортаға құрметпен қарауға тәрбиелеу.

Күтілетін нәтижелер:

- эксперимент барысында баланың есте сақтауы, ойлау процестерінің белсенділігі артады (талдау және жинақтау, салыстыру, жіктеу, жалпылау).
- бала өзіне тән білуге құштарлығын қанағаттандыруға, өзін ғалым, зерттеуші ретінде сезінуге мүмкіндік алады.
- қоршаған орта объектілеріне танымдық қызығушылығы пайда болады.
- айналадағы заттар, олардың сапасы, қасиеті, қызметі туралы біледі;
- таныс материалдармен дербес эксперимент жасай алады, себеп салдар байланыстарын орната біледі;
- заттар, құбылыстар мен оқиғалар арасындағы себеп-салдарлық байланыстар ментәуелділіктерін түсінеді;
- бөлме өсімдіктерінің 3-4 түрін таниды, атайды;
- табиғатқа қамқорлық танытады;
- табиғаттағы маусымдық өзгерістердің қарапайым байланыстарын біледі;
- тірі және өлі табиғат объект атауларын атай алады;
- қарапайым зерттеулерге қызығушылық танытады;

- қоршаған ортадағы заттардың сапалары мен қасиеттерін ажырата алады:
сипап сезу (кедір -бұдыр)
дәм (тәтті, қышқыл)
есту (сыбырлайды, тарсылдайды)

- қоршаған ортадағы нысандар мен құбылыстарға танымдық
қызығушылықтары
қалыптасқан.

Зерттеу кезінде бала сұрақтарына жауап ала алды, ойлау, есте сақтау, зейіні
дамиды, бақылау, салыстыру, ізденушілік, зерттеушілік сияқты қарапайым
дағдылары
қалыптасады.

Вариативтік компонент
«Кішкентай зерттеуші» оқу – қызметінің перспективтік жоспары.
«Көгершін» тобы 2025 – 2026оқу жылы.

р/с	Айы	Тақырыбы	Бағдарламалық мазмұны	Қолданылатын көрнекіліктер	Сағат саны
1	Қыркүйек 1-2апта	«Зерттеушілер әлемі»	Зерттеушілер және экспериментке әртүрлі қызықты және қажетті жабдықтар туралы түсініктерін қалыптастыру. Зерттеу үшін әртүрлі материалдармен жұмыс жасау дағдысын қалыптастыру. Экологиялық тәрбие беру.	Зерттеуге керек заттар түрі. Өлшеуіш құралдар, термометр, үлкейт-кіш айна т.б.	2
2	Қыркүйек 3-4апта	«Күн заттарды кептіреді»	Күн жайлы түсініктерін қалыптастыру. Күннің көзі жарқырап тұрса, жылу беретінін түсіндіру, күннің заттарды жылыту қабілетін байқату. Экологиялық тәрбие беру.	Ыдысқа құйылған су, шағын орамал, қыстырғыш	2
3	Қазан 1-2апта	«Температураға байланысты топырақ жағдайы»	Балалардың топырақ, топырақтың құнарлы қабаты туралы алған білімдерін толықтыру. Тәжірибе арқылы топырақтың негізгі қасиеттерін, топырақтың құрамын анықтау. Топырақ жағдайының ауа-райына тәуелділігін анықтау.	Ыдысқа салынған топырақ, үлкейткіш әйнек, су	2
4	Қазан 3-4 апта	«Көлеңке»	Балаларға көлеңкенің қалай пайда болатындығын, оның жарық көзі мен затқа тәуелділігін, олардың өзара байланысын түсіндіру. Көлеңкенің пайда болуын іс – тәжірибеде көрсету. Зерттеушілік қабілетін дамыту.	Көлеңкелі театр ұйымдастыру	2
5	Қараша 1-2апта	«Мұздың мөлдірлігі»	Судың сұйық және қатты күйде болатындығын түсіндіру. Тәжірибе жасау арқылы судың түрлі-түсті мұзға қалай айналатындығын көрсету. Мұздың қасиеттерімен таныстыру.	Су, стақан, мұз	2
6	Қараша 3-4 апта	«Су күйінің ауа температурасына тәуелділігі»	Су, оның адам өміріне маңызы, оны қорғау туралы білімдерін нығайту. Бала қызығушылығын арттыру ой - өрісін, есте сақтау	Су, шыны ыдыстар	2

			кабілетін дамыту.		
7	Желтоқсан 1-2 апта	«Су –тіршілік көзі»	Балаларға су туралы түсінік беру және судың қажеттілігін, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы туралы түсіндіру. Бақылау. «Су жылы, суық және ыстық»,	Жылы және ыстық су құйылған ыдыстар	2
8	Желтоқсан 3-4 апта	«Ашытқының көмегімен үрленген шар»	Үрленген шар туралы түсініктерін қалыптастыру. Балалардың тәжірибе жасауға қызығушылығын арттыру. Зерттеушілік қабілетін дамыту.	Ашытқы, бос, таза пластикалық құты, 1 ас қасыққант, жылы су.	2
9	Қаңтар 1-2 апта	«Сабынды көпіршектер»	Сабынның, сусабынның тазалық құралы екенін түсіндіру. Оларды суға қосқанда неге көпіретінін зерттеу.	Сабын, сусабын, су құйылған ыдыстар	2
10	Қаңтар 3-4 апта	«Құм және саз. Жұмсақтық»	Балаларға құм мен сазды салыстыруға үйрету. Құмның қасиетін көрсету. Табиғатқа сүйіспеншілікпен қарауға тәрбиелеу.	Құм, саз, күрекше, кішігірім шелек, үлгі, сумен құмыра.	2
11	Ақпан 1-2 апта	«Пиязды бір стақан сумен және сусыз өсіру»	Пияздың өсуі мен дамуы үшін Маңызды қажеттілік ретінде қоршаған орта факторын—суды бөліп көрсету. Балалардың тәжірибе жасауға қызығушылығын арттыру. Зерттеушілік қабілетін дамыту.	Пияз, су, дәке бөліктері, топырақ, стақан	2
12	Ақпан 3-4 апта-	«Магнит дегеніміз не?»	Магниттің не екенін түсіндіру. Магниттің тартылыс күші, қасиеттері туралы, темірді магниттің күші арқылы тартылатынын бақылау. Ізденіс танымдық, ойлау қабілеттерін дамыту.	Магнит, Шар, ақ парак	2
13	Наурыз 1-2 апта	«Сиқырлы су»	Танымдық белсенділікті дамытуды жалғастыру; Балаларға су туралы түсінік беру және судың қажеттілігін, оның адамның, құстың, жануарлар мен өсімдіктердің тіршілігіндегі маңызы туралы түсіндіру. Суды әртүрлі түске қалай бояуға болатынын зерттеу.	4 қасық тұз, 2 стакан су, әртүрлі бояулар	2
14	Наурыз 3-4 апта	«Жылуды қалай өлшейміз? »	Жылу туралы түсініктерін қалыптастыру. Балалардың тәжірибе жасауға	Әр түрлі температур адағы су	2

			қызығушылығын арттыру. Зерттеушілік қабілетін дамыту.	құйылған ыдыстар. Термометр.	
15	Сәуір 1-2 апта	«Бөлме өсімдігінің тамырлануы»	Балаларға бөлме өсімдіктер туралы мәліметтер беру. Бөлме өсімдіктерінің тірі немесе өлі табиғатқа жататындығын анықтау. Бөлме өсімдіктерінің тамырлануын тәжірибе жүзінде көрсету.	Су құйылған ыдыстар, бөлме өсімдігінің өсіндісі.	2
16	Сәуір 3-4 апта	«Ненің ізі»	Балалардың із туралы түсініктерін қалыптастыру. Аңдардың ізін ажырата білуге тәрбиелеу. Эстетикалық талғамдарын, қиялын дамыту.	Түрлі – түсті бояу, ақ парак, құм	2
17	Мамыр 1-2 апта	«Шыныдағы от шашу»	Түрлі түсті бояу, су және өсімдік майын пайдалана отырып отшашу жасауға болатынын көрсету. Балалардың тәжірибе жасауға ызығушылығын арттыру. Зерттеушілік қабілетін дамыту.	Су, өсімдік майы және тамақ бояуы қажет	2
18	Мамыр 3-4 апта	«Өсімдік қай жерде жақсы өседі»	Өсімдіктердің тіршілігі үшін Топырақтың қажеттілігін, Топырақ сапасының өсімдіктердің өсуіне және дамуына әсерін анықтау, құрамы әртүрлі топырақты бөлу.	Қара топырақ, құм және саз	2
Барлығы					36